

شجریان، روحانی و کامکار از ابتکار حکم گرفتند

گروه ادب و هنر هامبون شجریان، شهرداد روحانی، اردشیر کامکار، هنگامه اخوان، سیدعباس سجادی و هانا کامکار برای عضویت در شورای سیاستگذاری نخستین جشنواره ملی «موسیقی سبز» از معصومه ابتکار حکم گرفتند. نخستین جشنواره ملی «موسیقی سبز» به دبیری محسن روحانی بهار سال آینده و با حمایت سازمان حفاظت از محیط‌زیست برگزار خواهد شد. بنابر گفته دبیر نخستین جشنواره ملی موسیقی سبز این جشنواره ۶ بخش اصلی کلاسیک ایرانی، مدرن و تلفیقی، بی کلام، ترانه‌ها و موسیقی کوه‌کانه، نواحی و ارکسترال و کرال را خواهد داشت. بخش جینی جشنواره نیز شامل نماهنگ است.

گزارش

نگاه«فرهیختگان» به تور کنسرت‌های کیهان کلهر

چرا باید قدردان «پردگیان باغ سکوت» باشیم؟

بعد از گذر کیهان کلهر و گروهش از شهرهای کرمانشاه، خرم‌آباد و گرگان و... بالاخره کنسرت او به تهران رسید و تهرانی‌ها از اولین شب خرداد، به مدت ۹ شب می‌توانند به میهمانی این نوازنده صاحب‌نام کمانچه بروند و جان‌شان را به موسیقی نابی بسپارند که از زخمه‌های این هنرمند خلاق و پرآوازه برمی‌آید و آن‌گونه که از جان برمی‌خیزد، لاجرم بر جان‌ها نیز خوش فرومی‌نشیند.

قدر این شب‌ها را باید نیکو دانست و باید قدردان لطف و مرحمتی بود که این روزها به واسطه قهر نکردن این هنرمند پرآوازه، به‌رغم تمام ناملایمات در حق موسیقی، به ما ارزانی شده است؛ چراکه او ترجیح داده فارغ از ناملایماتی که در این سال‌ها دیده است، همچنان برای مردمان کشورش بنوازد و بدون محروم کردن شنوندگانش، برای ساعتی هم که شده، آنها را از زمین و زمان فارغ کند و موسیقی را در بهترین حالت ممکن و در بالاترین کیفیت همچون شهدی گوارا در جان‌شان بریزد و آنها را محظوظ این هنر کند.

مدت‌هاست مدعیان‌تر «ریزش مخاطب موسیقی ایرانی» در هر تریبونی که مجالش را به دست آوردند، از طرفدار نداشتن موسیقی اصیل ایرانی سخن گفته بودند. اما حالا در این زمانه عسرت موسیقی اصیل که از یک‌سو سرمایه‌گذاران دنیای تجارت در آن دخیلند و از دیگرسو هنرمندان و برخی استادان بنامش هم چیزی در چنته برای عرضه به مخاطب نداشته و باز تکرار مداوم از اعتبار گذشته خوش خرج می‌کنند، اجرای کنسرت «پردگیان باغ سکوت» کیهان

کلهر که با کیفیت مناسب به مخاطب عرضه می‌شود و البته با استقبال مخاطبان نیز مواجه شده است، بار دیگر نشان داد که:

■ موسیقی ایرانی همچنان مخاطب خود را دارد و از شمار آن کاسته نشده است.

■ هرچند گوش مخاطب ایرانی در این سال‌ها خالی از خوراک شنیداری مرغوب بوده و به جای آن تنها ادعا شنیده است، اما مردم سره را از ناسره و اصل را از بدل به خوبی می‌شناسند. آنها به مخاطب ناآفیت را می‌فهمند و خواهان آن هستند. تنها کافی است به آنها موسیقی خوب پیشنهاد شود. از این‌رو برای اجراهایی چون «پردگیان باغ سکوت» اهمیت ویژه‌ای قائل هستند و برای آن لحظه‌شماری می‌کنند؛ آنچنان‌که در کمتر از دو ساعت تمام بلیت‌ها به فروش رسید، آن‌هم بلیت کنسرتی صرفا سازی.

■ حفظ و تداوم موسیقی ایرانی دراین زمانه پرخوت با بزرگانی چون کیهان کلهر امکان‌پذیر است.

■ هرچند تعداد زیاد اجراها می‌توانست به پنج شب و هرکدام در دو سانس خلاصه شود، اما علاقه‌مندی و احترام کلهر به مخاطبانش می‌رساند که حاضر نشده است کیفیت را فدای سودجویی برنامه‌گزاران کند. چراکه در سانس اجرا در هر شب منافع مادی کنسرت‌گزار را تأمین می‌کند و البته موزیسین را نیز منتفع می‌سازد، اما درکیفیت ارائه، اثر منفی می‌گذارد و این مهم‌ترین بخشی است که کیهان کلهر آن را رعایت کرده و مسائل مادی را بر مسائل کیفی ارجح ندانسته است تا هر شب موسیقی را در حد اعلای کیفی به گوش مخاطب برساند.

از این‌رو است که باید این شب‌ها را قدر دانست و سپاسگزار موزیسین‌هایی بود که کیفیت بالای ارائه و حظ مخاطب تنها هدف آنهاست. باید قدر این شب‌ها را دانست که برخی آن را از هموطنان نیشابوری دریغ کردند.

مجله «سینما و ادبیات» منتشر شد

گروه ادب و هنر ۵۲ شماره مجله «سینما و ادبیات»، اردیبهشت و خرداد امسال با پرونده سینمای روسیه در بخش سینمایی و بررسی کارکرد اجتماعی ادبیات از دیدگاه ناصر فکوهی، غنایت سمعی و فرخنده حاجی‌زاده در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفت. بخش سینمای روسیه مخصوص زندگی و آثار الکساندر ساکاروف

روسی است که امسال در جشنواره جهانی فیلم فجر حضور داشته است. گفت‌وگوی ویژه‌ای با خود ساکاروف در مورد آخرین فیلم‌های او به نام‌های «فرانکو‌فونیا»، «سنگ» و «اکشتی روسی» صورت گرفته است که نکات جالبی را در خود دارد. کارگردان «مادر و پسر» شیوه کاری خود را چنین توصیف کرده است: «همیشه چشمانم را می‌بندم و دنیای خیالی خودم را مجسم می‌کنم.

«فرانکو‌فونیا» هم چنین چیزی است. اگر صرفا می‌خواستم واقعیت‌های آن دوره زمانی را نشان بدهم، فیلم یک تراژدی محض می‌شد. یعنی تماما می‌شد شبیه وضعیتی که در فیلم می‌بینید.»

#

بخشی از نقاشی پانوراما با عنوان «دفاع ۳۵ روزه» اثر ناصر پلنگی

او را بیشتر با کارهایی که در حوزه نقاشی‌دیواری انجام داده است می‌شناسیم. آنهایی که به خرمشهر سفر کرده‌اند و در طول مسیر از مقابل مسجد جامع خرمشهر گذشته‌اند حتما به نقاشی‌ای که بر دیوارهای این مسجد نقش بسته بر خورده‌اند. ناصر پلنگی یکی از هنرمندان پیشکسوت عرصه تجسمی است که این نقاشی‌دیواری را در دوران جنگ بر دیوار مسجد خرمشهر خلق کرد. همچنین پلنگی را در سال‌های اخیر می‌توان هنرمندی متعدد قلمداد کرد که تلاش کرده موضوعات آثار خود را از وقایع سیاسی اجتماعی وام بگیرد. چندان که نمایشگاه «زنان در جنگ ایران و عراق» از جمله این آثار بوده است. هرچند او در زمینه‌های عکس رسانه و نقاشی هم به ارائه آثار متعددی پرداخته است. طی روزهای اخیر به مناسبت سالروز آزادسازی خرمشهر یک ورکشاپ نقاشی در اهواز افتتاح شد. همچنین موزه پانورامای خرمشهر در این ایام گشایش یافته است، به بهانه این دو رویداد با ناصر پلنگی به گفت‌وگو نشستیم.

+++

به نظر شما جنگ چقدر توانسته در این سال‌ها دستمایه خلق آثار هنرمندان عرصه تجسمی خاصه در حوزه نقاشی شود؟

طبیعی است که اتفاقات تاریخی نظیر جنگ فقط در کشور ما که در همه جای دنیا وجود داشته و تأثیرات خود را هم گذاشته است. در جریان وقوع این اتفاقات همیشه افرادی بوده‌اند که نسبت به این پدیده‌ها یا حاضر بوده‌اند یا غایب، حاضر به این معنی که نتوانسته‌اند از ظرفیت وجودی آن اتفاق بهره گرفته و آن را در قالب رمان و شعر و هنر منعکس کنند. اگر بخواهم به‌طور مشخص به تأثیر جنگ روی هنرمندان نقاش اشاره کنم باید بگویم در کشورهای دیگر میزان این تأثیرات در مقایسه با ما بیشتر بوده است، به‌عنوان مثال ردپای تأثیرات جنگ را به

خوبی می‌توان در کارهای نقاشی مثل ون‌گوگ مشاهده کرد یا درباره گوگن نیز به همین ترتیب. ما در ردیف کشورهای بوده‌ایم که طولانی‌ترین دوران جنگ را تجربه کرد. در طول جنگ افراد زیادی کشته و زخمی شدند. از همه مهم‌تر اینکه تعداد بسیاری از افراد بی‌گناه در منطقه کردستان در جریان

جنگ تحمیلی شیعیایی شدند، ولی متأسفانه نقاشان معاصر کمتر چنین مسائلی را دستمایه کار خود قرار داده‌اند. از این نظر است که می‌گویم هنرمندان نقاش را به نسبت حیطه‌های دیگر می‌توان از غایبان این عرصه دانست ولی همان‌طور که می‌دانید در سال‌های گذشته آثار ناب و برجسته‌ای ملهم از هشت سال دفاع مقدس درعرصه سینما و عکاسی خلق شد که بی‌تردید هرکدام از آنها توانستند تأثیرات بسزایی بر مخاطبان داشته باشند.

به نظر شما دلیل اینکه مضامین جنگ در دو وادی سینما و عکس نمود پررنگ‌تری داشته چه بوده است؟

من مهم‌ترین عاملی را که موجب غیبت هنرمندان نقاش برای تصویر کردن نقاشی‌هایی با درون‌مایه جنگ شده است فردگرایی هنرمندان نقاش می‌دانم، ضمن اینکه‌خاطرهم هست زنده‌یادپرویز کلانتری همیشه از این فردگرایی در عرصه نقاشی به‌عنوان فضای روشنفکری قلابی یاد می‌کرد. درواقع می‌توان مهم‌ترین مساله‌ای را که باعث مفارقت هنرمندان نقاش از پرداختن به فضای جنگ شد دراین مساله دانست.

اگرچه بوده‌اند نقاشانی که در سال‌های گذشته به مدد دغدغه‌های ذهنی که داشته‌اند در تصویر کردن زوایای پیدای پنهان جنگ نقش زیادی در عرصه هنرهای تجسمی داشته باشند. با این‌حال تعداد این هنرمندان زیاد نبوده

و به نظر می‌رسد ما با یک‌چور کم‌کاری دراین حوزه مواجه بوده‌ایم. البته این کم‌کاری تنها نسبت به حوزه دفاع مقدس صورت نگرفته بلکه می‌بینیم هنرمندان عرصه هنرهای تجسمی به آن شکلی که باید نسبت به اقوام مختلف ایرانی هم توجهی نداشته‌اند. حتی در محیط‌های آکادمیک و دانشکده‌های

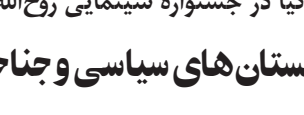
هنر هم به این مسائل توجه چندانی نمی‌شود و می‌بینیم امروز شرایط به گونه‌ای شده که دانشجویان برای تولید اثر به تقلید از استادان خود می‌پردازند و خود استاد هم آن‌طور که باید فعالیت خلاقانه‌ای در عرصه هنر ندارد. روی این اصل است که معتقدم فضای امروز در عرصه هنرهای تجسمی از ایں جهات، فضای غیبت است تا حضور.

ایسن روزها به مناسبت سالروز آزادسازی خرمشهر ورکشایی به مدیریت شما در اهواز برگزار شده است، اگرممکن است درباره این

ورکشاپ هم توضیح دهید؟ این ورکشاپ مشتمل بر تعدادی از هنرمندان جنوبی است که با موضوع خرمشهر به نقاشی می‌پردازند. این کارگاه با همکاری موزه آبادان و میراث فرهنگی اهواز شکل گرفته است و هنرمندانی چون احمد خلیلی‌فرد، احمد قلی‌پور، کیهان خلیلی‌فرد و ۲۵ هنرمند دیگر دراین کارگاه مشارکت کرده‌اند. تصور می‌کنم این ورکشاپ مجالی را فراهم می‌کند تا هنرمندان از دغدغه‌هایی که نسبت به مقوله جنگ داشته‌اند در کارشان بهره‌گیرند.

سوایی که درباره برگزاری کارگاه‌هایی از این دست مطرح می‌شود این است که اگرچه نفس شکل‌گیری این رویدادهای هنری به خودی خود خوب است ولی مشکل اینجاست

ناصر پلنگی

ابراهیم حاتمی‌کیا

عه‌ای به من گفتند هنر زبان غیرمستقیم‌گویی است و بهتر است وقایع حاشیه زندگی شخصیتی مانند امام را بگویم. کم‌کم عکس و حرف امام خمینی را از فیلم‌هایمان حذف کردیم تا الان که دیگر سینما کاملاً از این قضیه خالی شده است.» درحاشیه روز دوم این گردهمایی بزرگ سینمایی که ۱۳ شهر در حال برگزاری است، بزرگداشتی

ادب وهنر

که این کارگاه‌ها سالی یک بار به شکل مناسبتی برگزار می‌شود و بعد تا سال آینده به فراموشی سپرده می‌شود، طبیعی است که با مقطعی عمل کردن نمی‌توانیم به تأثیرات چنین رویدادهایی امیدوار باشیم؟

من هم قبول دارم که چنین حرکت‌هایی نباید مقطعی باشد و اگر می‌خواهیم تأثیرات برگزاری چنین کارگاه‌هایی را ببینیم باید در اندیشه تداوم‌بخشی آن باشیم. درباره کارگاه نقاشی که این روزها با موضوع خرمشهر در اهواز برپاست هم معتقدم حرکت‌هایی از این دست باید در ابعاد فراملی باشد تا بتواند تأثیرات خود را بر مخاطبان و اصولاً جامعه بگذارد و حتی این جنبه از هنر ما هم به خارجی‌ها معرفی شود. واقعیت این است که جای پرداختن به این مسائل خالی است. من در ابتدای صحبتم از کم‌رنگ بودن حضور نقاشان در عرصه جنگ صحبت کردم و حالا در تکمیل این سخنان باید بگویم که پتانسیل گسترده‌ای دراین زمینه وجود دارد. ضمن اینکه نقاشان معاصر هم از خلاقیت‌ها و استعدادهای مطلوبی برخوردارند که حتماً می‌توانند از این مولفه‌ها در ارائه آثاری با تم جنگ بهره بگیرند.

شما چندین سال در خارج از کشور به سر بردید و در سال‌های اخیر که به وطن برگشته‌اید سعی کرده‌اید بیشتر وقت‌تان را در جنوب صرف پرداختن به نقاشی‌های دیواری با این مضنون یا برپای کارگاه‌هایی از این دست کنید، اگر ممکن است درباره دغدغه‌های ذهنی خودتان نسبت به دفاع مقدس بگویید و اینکه چقدر سعی کرده‌اید در این سال‌ها این مضامین را در آثارتان منعکس کنید؟

پیش از هر چیز باید به این مساله اشاره کنم که جنوب برایم یادآور خاطرات زیادی است، به‌ویژه در طول جنگ که بارها و بارها به مناطق مختلف آن رفتم، درعین‌حال همیشه احساس عمیقی نسبت به سرگذشت نیاکان و میراث تمدن کهن ایرانی داشته‌ام و منطقه جنوب همواره فرصتی را فراهم کرده تا به و آکاوی دراین زمینه‌ها بردارم و از این مسائل در کارهایم بهره بگیرم. همان‌طور که در سوالات اول شما هم اشاره کردم معتقدم دفاع مقدس به‌رغم پتانسیل گسترده‌ای که دارد کمتر در معرض بهره‌گیری هنرمندان تجسمی به‌ویژه نقاشان قرار گرفته است، به همین خاطر به ششخصه سعی می‌کنم به این حیطه بیشتر بپردازم.

همزمان با افتتاح موزه خرمشهر که روز گذشته صورت گرفت، انثری در قالب نقاشی دیواری هم از شما در معرض دید قرار گرفته است که دغدغه‌های شما نسبت به هشت سال جنگ تحمیلی در این اثر کاملاً مشهود است، درباره این کار توضیح بیشتری دهید؟ در این کار نقاشی‌هایم از خرمشهر را روی یک دیوار دوهزار متری و روی گنبد دورانی‌شکل به نمایش گذاشتم. برای ارائه این اثر پنج سال از عمرم را صرف کرده‌ام تا بتوانم به آنچه در ذهن داشته‌ام در ارتباط با خرمشهر دست بایم و حالا خوشحالم که این اثر در موزه پانورامای خرمشهر به معرض نمایش گذاشته شده است. شاید بتوان ارائه این اثر را به نوعی ادای دین من به‌عنوان یک نقاش و فردی از این جامعه به حماسه خرمشهر عنوان کرد.

جشنواره

برای احمدرضا درویش کارگردان سینمای ایران برگزار شده است و در همین حین کارگردان «دول» با فیلمسازان

جوان دیداری تازه کرد. او در همین مراسم گفت: «امام(ره) متعلق به تمام لایه‌های اجتماعی است و امروز بیش از هر زمانی در مقوله سینما نیازمند توجه به بیانات امام(ره) هستیم. امام(ره) در سخنرانی خود فرمودند که سینما یکی از مظاهر تمدن بشری است و نباید متأثر از افکار سیاسی، اندیشه امام‌گونة را محصور کنیم.» کارگردان فیلم «متولد ماه مهر» در ادامه صحبت‌های خود به برهه‌های زندگی

درحال حاضر اشاره کرد و بر خیر و برکت جشنواره روح‌الله انگشت گذاشت. او در همین زمینه گفت: «افتخار می‌کنم در دوره‌ای زندگی می‌کنم که در یکی از مهم‌ترین برهه‌های زندگی توانستم شخصیت امام (ره) را درک کنم و مطمئتم ایشان به همه ما آبرو داده و توکل به خدا و اعتقاد به باورها را در ما ایجاد کرده است.»

سینما

فیلم «دونکرک» کریستوفر نولان کلید خورد

گروه ادب و هنر؛ فیلم «دونکرک»به کارگردانی کریستوفر نولان انگلیسی صحنه‌های نخستین تولید خود را آغاز کرده و خبرها حاکی از آن است که این فیلم در چهار ژانر «جنگی»، «اکشن»، «تاریخی» و «تریلر» است و دوباره این کارگردانی انگلیسی پس از فیلم تحسین‌شده و پرفروش «بیناستارهای» رو به سوی آثاری هیجان‌انگیز آورده است. کارگردان سه‌گانه «بتمن: شوالیه تاریکی» که توانست شخصیت اسطوره‌ای بتمن را دوباره زنده کند، این‌بار فیلم جدید خود را در شهر «دونکرک» فرانسه شروع کرده که یکی از نقاط مهم در زمان جنگ جهانی دوم بوده است. این فیلم عملیات نجات ناوگان بریتانیایی متشکل از ۸۰۰ قایق را به تصویر می‌کشد که جان بیش از ۳۳۵ هزار سربازی را نجات داده که در جریان نبرد توسط ارتش آلمان فیچی شده و به دام افتاده بودند. نکته کلیدی فیلم حضور تام هاردی، بازیگر بزرگ انگلیسی است که پارسال سینماها را با فیلم‌های خود قبصه کرده بود.

سینمای انیمیشن

فیلم «انگری بردز» رقبا را کنار زد

گروه ادب و هنر؛ انیمیشن سه‌بعدی «انگری بردز» (پرنندگان عصبانی) از جمعه گذشته بر پرده نقره‌ای سینمای آمریکای شمالی رفته و در یک رقابت سخت با فیلم‌های تحسین‌شده کمپانی دیزنی مانند «کتاب جنگل»، «زوتوپیا» و «کاپیتان آمریکا: جنگ داخلی» قرار گرفته است. اما افتتاحیه ۳۹ میلیون دلاری و موفق این انیمیشن جذاب توانسته است فیلم «کاپیتان آمریکا: جنگ داخلی» را به رده دوم گیشه آخر هفته ببرد. شرکت «سونی» با همکاری یک کمپانی فنلاندی به نام «راویو ایترنیتمنت» توانسته حق ساخت و پخش این داستان مشهور را که برای اولین در گوشی‌های همراه گل کرده بود به دست آورد و اینک پس از پنج روز اکران موفق شده شرکت دیزنی را مرعوب کند.

تجسمی

برپایی ۳ نمایشگاه تجسمی

گروه ادب و هنر؛ در روزهای آخر فصل بهار گالری‌ها و نمایشگاه‌های هنری فراوانی در سطح شهر تهران برپا می‌شوند و هنردوستان را به سمت «زیبایی» فرامی‌خوانند. نمایشگاه گروهی «بهشت رنگ‌ها» که مجموعه‌ای از آثار ناصر نورمحمدزاده، بهنام نورمحمدزاده و نادر مهذب‌نیا است عصر جمعه، هفتم خرداد ۹۵ در گالری «شکوه» افتتاح خواهد شد. نمایشگاه آثار «فلزی بازیافتی» بهرام آشفته در گالری «ژینوس» از شنبه، ۸ خرداد ۱۳۹۵ به مدت دو روز برپا خواهد شد. نمایشگاه عکس سارا ساسانی با عنوان «رمزگشایی» در خانه هنرمندان ایران برپا خواهد شد.